

Geïntegreerde aanpak asbestafbouw en sloopbeheer

De geïntegreerde aanpak van de asbestafbouw en het sloopbeheer zorgen voor een volledige tracement en beheer van asbest tijdens de gebruiksfase of bij de sloop van gebouwen en infrastructuur. Het vooraf identificeren en selectief inzamelen van asbesttoepassingen is essentieel om de milieuhygiënische kwaliteit van gerecycleerde granulaten uit het steenachtig puin te verhogen en de transitie naar circulaire economie in de bouw te realiseren. Om de kwaliteit van gerecycleerde granulaten te garanderen moeten bijkomend ook de andere gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen (zogenaamde 'stoorstoffen') vooraf geïdentificeerd worden en afzonderlijk ingezameld worden van het te recycleren puin. In Vlaanderen geldt (vanaf in werking treden van de zesde wijziging van Vlarema) de verplichte opmaak van een sloopopvolgingsplan voor de sloop van infrastructuurwerken (> 250 m³ volume), residentiële gebouwen (> 5000 m³ bouwvolume) en niet-residentiële gebouwen (> 1000 m³ bouwvolume) bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning sloop- of ontmantelingswerken. Een sloopopvolgingsplan wordt opgemaakt door een sloopdeskundige en omvat een destructieve asbestinventarisatie aangevuld met de inventarisatie van andere stoorstoffen. De federale arbeidswetgeving verplicht sinds 2006 voor alle sloopwerven de aanwezigheid van een destructieve asbestinventarisatie voorafgaand aan de sloopwerken uitgevoerd door werknemers. Het sloopopvolgingsplan vormt de basis van vrijwillige sloopopvolging door een sloopbeheerorganisatie. Puin kan met laag-milieurisicoprofiel tegen een lagere kost worden verwerkt in een breekinstallatie wanneer een sloopbeheerorganisatie een verwerkingstoelating geeft of wanneer een uitsortering is gebeurd op het puin in een sorteerinrichting met kwaliteitsborgingssysteem.

Binnen de geïntegreerde aanpak asbestafbouw en sloopbeheer wordt voorzien in:

- een gegevensuitwisseling van sloopopvolgingsplannen en sloopattesten in de centrale databank asbestinventarisatie per unieke locatie; de gesloopte constructies zijn immers asbestvrij en de facto asbestveilig. De sloopbeheerorganisaties moeten nu reeds een lijst van alle afgeleverde sloopattesten bijhouden. In Vlarema is reeds voorzien dat deze gegevens door de OVAM kunnen opgevraagd worden om te koppelen aan de databank asbestinventarisatie;
- een voorwaarde dat deskundigen voor de sloopopvolging ook minimaal gecertificeerd asbestdeskundigen moeten zijn indien het certificatiesysteem voor asbestdeskundigen wordt ingevoerd. Indien opportuun kan ook een certificatie van deskundigen in het kader van sloopopvolging voorzien worden;
- een onderzoek naar de meerwaarde van de invoering van een certificatie/erkenning voor slopers complementair aan de huidige benadering van product- en procescontrole bij de brekers (Eenheidsreglement gerecycleerde granulaten);
- het inzetten van het asbestinventarisatetest als:
 - o vertrekbasis (reeds detectie 85% van het asbestvolume) voor uitgebreid destructief onderzoek binnen een destructieve asbestinventarisatie (verplichting arbeidsregulering) of binnen de opmaak van een sloopopvolgingsplan;
 - o instrument om verregaand onvrijwillige asbestverontreiniging van sloopafval bij particuliere renovatie- en sloopwerven en de verdere verwerkingsketen te vermijden.
- de mogelijkheid tot invoering van een verplicht standaard "afgiftebewijs asbestafval" bij aflevering van asbestafval bij recyclageparken of andere vergunde inrichtingen voor verwerking. Het standaard afgiftebewijs asbestafval bewijst de correcte afvoer van het asbestafval en kwantificeert het verwijderde asbestvolume van renovatie- en sloopwerven die niet via een sloopopvolging met een sloopbeheersorganisatie verlopen;

- de ondersteuning van proactieve controles door lokale toezichthouders op renovatie- en sloopwerven van risicogeboeven die buiten de scope van het sloopopvolgingsplan vallen;
- een onderzoek naar de mogelijkheden van een selectieve inventarisatie en inzameling van asbestgelijkende vezelcement materialen; deze groeiende stroom asbestverdachte (maar asbestvrije) puinmaterialen worden niet aanvaard bij puinbrekers waardoor ze enkel gestort kunnen worden.

Door de geïntegreerde aanpak van asbestafbouw en sloopbeheer is een volledige tracering en ketenbeheer van asbest in de bouw verzekert zoals in onderstaand overzicht wordt samengevat:

TRACERING EN BEHEER VAN ASBEST IN GEBOUWEN				
gebruiksfase		(gedeeltelijke) renovatie- of sloopfase		
niet-destructieve asbestinventarisatie		destructieve asbestinventarisatie (= uitbreiding van niet-destructieve asbestinventaris)		
werkgeverscontext (KB 16 03 2016)	zelfstandigen en particulieren	verplichte (residentieel > 5000 m ³ , niet-residentieel > 1000 m ³) of vrijwillige opmaak sloopopvolgingsplan (2/3 jaarlijks slooppuin)	geen verplichting of vrijwillige opmaak sloopopvolgingsplan	
			werkgeverscontext (uitvoering door werknemers)	zelfstandigen en particulieren
asbestinventaris bestaat	opmaak asbestinventaris (door gecertificeerd asbestdeskundige)	opmaak destructieve asbestinventaris als onderdeel van sloopopvolgingsplan (door sloopinventarisdeskundige)**	bestaande verplichting destructieve asbestinventaris	vrijwillige uitbreiding tot destructieve asbestinventaris (door gecert. asbestdeskundige)
registratie asbestinventaris in centrale databank tot bekomen van <u>asbestinventarisattest</u> : <ul style="list-style-type: none"> - bij overdracht, verhuur of generiek tegen mijlpaal 2032 - door interne preventieadviseur, interne milieucoördinator of gecert. asbestdeskundige 		gegevensuitwisseling met centrale databank asbestinventarisatie	- bezitten " <u>afgiftebewijs asbestafval</u> " als bewijs correcte afvoer en verwijderd asbestpassief	
		- vrijwillige sloopopvolging via Tracimat of afvoer via sorteerinrichting met KBS (kwaliteitsborgingssysteem)	- vrijwillige registratie of aanvulling asbestinventarisatiegegevens per locatie in centrale databank	
niet-ingesloten asbesttoepassingen geïdentificeerd en risicovolle, eenvoudig bereikbare verwijderd (resterende veilig beheerd)		<i>selectieve afvoer asbestafval verzekerd</i>	- piste erkenning slopers, verhoogd milieutoezicht slooperven***	
asbestinventarisattest bewijst dat locatie al dan niet asbestveilig is		<i>asbestinventarisattest bewijst al dan niet dat locatie asbestveilig (asbestvrij indien volledig sloop locatie)*</i>		

blauw = nieuwe regelgeving vanuit Vlarema & Eenheidsreglement, groen = nieuwe regelgeving vanuit Asbestafbouwbeleid

*sloopopvolgingsplan leidt enkel tot asbestinventarisatetest “asbestveilig” indien alle constructies met risicobouwjaar op de locatie gesloopt zijn of indien alle resterende reeds als asbestveilig geregistreerd stonden in centrale databank

**sloopinventarisdeskundige zal uitbreiding zijn op basiscertificatie van asbestdeskundigen

***in uitvoering van Protocol asbesthandhaving afgesloten door de OVAM met afdeling Handhaving en VVS